

PORTADA EDICIÓ IMPRESA LRP ARTS LRP JOVE OPINIÓ REPORTATGES
ENTREVISTES MÉS

LA CONVERSA 30 juliol 2021 21.00 h

ANNA SANITJAS DIRECTORA GENERAL D'ECOSISTEMES FORESTALS I GESTIÓ DEL MEDI

"Hem de fer els boscos més resistents al foc"

Anna Sanitjas recorda que el canvi climàtic portarà grans incendis, que cal invertir en prevenció, i que la millor estratègia és aconseguir que la gestió forestal torni a ser rendible

Anna Sanitjas GENERALITAT DE CATALUNYA.

REPOBLAR PER PREVENIR

“Apostem per un paisatge en mosaic, un paisatge forestal que estigui esquitxat de camps i de pastures, només fent-ho així quan hi hagi un gran incendi hi haurà les oportunitats per parar-lo”

IRENE CASELLAS

Els focs que hi ha hagut les últimes setmanes han fet que tot-hom es fixi en l'estat dels boscos. Quina és la situació actual?

Els boscos de Catalunya estan patint molt els efectes del canvi climàtic. Aquesta sequera agreujada que estem vivint aquest últim any, però que ja ve de temps enrere, i els episodis de molta calor estan castigant els boscos. I tot això es veu agreujat per la manca de gestió forestal. Vivim en un país en què s'havien treballat molt els boscos, s'havien aprofitat i s'havien gestionat. Però va arribar un moment en què es va abandonar aquesta gestió forestal i cada cop hi ha més sotabosc. Hi ha més matolls, apareixen més arbres i per tant cada vegada tens més combustible al bosc. Més possibilitats de cremar, sobretot tenint en compte que els arbres són més vulnerables. Amb l'emergència climàtica veiem que estan menys preparats per resistir un foc, perquè estan competint més entre ells per l'aigua i els recursos.

Aquest estiu és especialment preocupant?

Aquest any en concret venim d'un hivern que ha estat molt sec, seguit d'una primavera molt calorosa. Llavors arribem a l'estiu amb unes dades màximes de temperatura, amb onades de calor extraordinàries, que fan que la vegetació estigui molt més resseca del que seria habitual. Si, a tota aquesta sequedat, hi afegeixes que tenim els boscos molt espessos, amb molts arbres que malviuen, la situació es torna molt complicada.

Per tant, la solució és millorar la gestió forestal. Però de qui són els boscos, a Catalunya?

El 75% dels boscos catalans són de propietat privada i el principal problema és que la gestió forestal cada vegada és menys rendible. Els costos dels treballs i els sous han anat augmentant però en canvi el preu de la fusta o bé es manté sempre igual o bé va a la baixa. El repte que tenim com a país és entendre-ho i assumir que els boscos, tot i que majoritàriament són de propietat privada, ens aporten molts beneficis a tots, són molt importants en l'àmbit de societat. Hem d'entendre que totes les polítiques de prevenció d'incendis han de ser una responsabilitat compartida.

Com ha de ser aquesta responsabilitat compartida?

Hi ha diferents línies en l'àmbit de prevenció d'incendis. El que és important és que actuem en aquelles zones de bosc on és estratègic fer-ho. Tenim el coneixement, hem estudiat els massissos forestals més importants de Catalunya i hem preparat un projecte que identifica, en funció de quin tipus d'incendi podria ser més perillós, quines són les actuacions que hem de fer. Ho puc explicar amb un exemple. A l'Empordà sabem que la tramuntana bufa, i amb el coneixement forestal que tenim sabem que, si hi ha un incendi i el vent bufa d'una determinada manera, ens podem anticipar. Treballem amb els bombers i amb els agents forestals per preveure en quin indret els bombers podrien apagar el foc, on podrien ancorar les seves maniobres –com ara els contrafocs– i quines pistes forestals es necessitarien per poder arribar a l'incendi. També decidim quines són les zones crítiques perquè, si l'incendi es fa més gran, puguem evitar que s'estengui i es cremin més hectàrees. És a dir, que en una zona concreta el foc es trobi amb un bosc menys espès, on s'hagi pogut fer una primera intervenció. D'aquesta manera estarem preparant-nos per als incendis. Ho podem comparar amb els països que tenen terratrèmols i on es construeixen els edificis perquè puguin aguantar les sacsejades. Nosaltres hem de fer boscos que estiguin preparats per a aquests incendis, perquè els focs no prenguin aquesta gran intensitat, i els bombers puguin fer la seva feina. I tot això, evidentment, lligat amb la gestió forestal. A part de totes aquestes eines de prevenció, la millor manera de protegir-nos dels incendis és que tinguem uns boscos ben gestionats.

I aquesta millora de la gestió com s'aconsegueix?

Per exemple, amb boscos on no hi hagi gaires arbres. És molt millor que n'hi hagi pocs i que els que hi hagi siguin molt més forts. Que tinguem boscos amb arbres de diferents edats i també de diferents espècies. Arbres joves que necessiten créixer i que d'aquesta manera ajuden a fixar CO₂, i arbres més vells que tenen molta biodiversitat. Tot això requereix una planificació i un treball conjunt de les administracions, entenent que parlem sobretot de boscos

de propietat privada. Hem de tenir les eines perquè, si els criteris ho justifiquen, puguem donar subvencions i ajudes. I la millor solució de totes seria apostar perquè el mercat de la fusta tingui un valor propi. Per això també s'ha estat treballant en diferents línies, com ara valoritzar la biomassa forestal, i valoritzar la fusta de serra per a la construcció, per fer bigues.

Es tracta de tenir cura del bosc, aprofitant-lo?

Si aconseguim que el que surt del bosc, de manera sostenible i respectant la biodiversitat, tingui un valor, els boscos estaran més treballats i cuidats. El bosc és un recurs que tenim aquí mateix, és un recurs de quilòmetre zero, com l'agricultura de proximitat, com el ramat i la pastura. Hem de ser capaços de gestionar-lo i d'aprofitar-lo de manera sostenible perquè tingui viabilitat per si sol.

És cert que a Catalunya hi ha massa bosc?

Els últims 60 anys hem passat de tenir el 40% de la superfície forestal a tenir-ne més del 60%. Amb el des poblament rural, molts camps i pastures han quedat abandonats i el bosc ha repoblat aquest terreny. Això comporta tenir una massa forestal contínua, tot un bosc continu, de manera que si es produeix un gran incendi existeix el risc que no es pugui aturar.

Podríem tenir, com passa a llocs com ara Califòrnia, grans incendis que duren setmanes i no es poden apagar?

L'emergència climàtica ens porta les condicions de baixa humitat, d'alta temperatura i de vent, que seria l'alineació de tres factors clau per tenir grans incendis, amb quilòmetres i quilòmetres de bosc continu que podria cremar. Tots els analistes ens indiquen que sí, que podríem tenir aquests enormes incendis forestals. Ara bé, tenim molta feina feta, tenim molta superfície de Catalunya planificada. Disposem del coneixement i sabem què hem de fer. Però és cert que ens falta una aposta econòmica forta per poder executar tot això. De fet, la consellera Teresa Jordà ha demanat al Departament d'Economia 60 milions d'euros per poder aplicar totes aquestes mesures en els propers quatre anys. La meva reflexió és que en el moment d'un incendi hem d'abocar tots els recursos per

apagar-lo. Tenim els millors bombers i els especialistes del GRAF, que també són molt bons. Les tasques d'extinció són fonamentals, però també ho és la prevenció. I actualment s'estan destinant cinc vegades més recursos a l'extinció que a la prevenció. Si fóssim capaços d'augmentar aquest percentatge de prevenció podríem garantir que no se'ns cremessin els boscos, generariem riquesa i lluitaríem contra el despoblament rural, que també és un problema que tenim com a país. Apostem per un paisatge en mosaic, un paisatge forestal que estigui esquitxat de camps i de pastures, només fent-ho així quan hi hagi un gran incendi hi haurà les oportunitats per parar-lo.

Veurem grans focs al Pirineu?

Els analistes ens diuen que el risc hi serà, tant al Pirineu com al Prepirineu. Amb el canvi climàtic, els boscos que tradicionalment eren frescos perquè tenien aigua ara s'estan estressant amb la sequera i n'estan patint les conseqüències. També s'ha de tenir en compte que la campanya d'incendis abans començava el 15 de juny i acabava el 15 de setembre, i ara aquests terminis ja no serveixen, tenim fenòmens de sequeres acusades i de calor fora d'aquest període.

Tots els focs forestals fan mal però, al marge de les dimensions, n'hi ha alguns de més greus que d'altres en funció del tipus de bosc que s'hagi cremat?

Hi ha zones que d'alguna manera poden assumir millor els efectes d'un incendi. Per exemple, aquest estiu hem tingut el del cap de Creus, una zona on hi ha molta recurrència d'incendis i on no hi ha grans boscos. Hi ha molt de matollar i moltes aus que viuen en aquests espais oberts. Que es cremi és, relativament, una dinàmica natural. Ara bé, en altres zones, per exemple el Montseny, o bé en el cas d'aquest últim incendi a la zona de Santa Coloma de Queralt, allà hi ha un impacte més important en l'àmbit econòmic, perquè es crema la fusta i també es cremen boscos que són un atractiu turístic. A més, es generen moltes emissions de CO₂ a l'atmosfera, s'agreuja l'erosió del sòl i hi ha una gran pèrdua de biodiversitat. Hem d'entendre que estem en un país mediterrani, sem-

pre tindrem incendis, perquè el risc zero no l'aconsegui-rem. Però hem de treballar per aconseguir que, en aquestes zones d'alt valor forestal, quan hi hagi un incendi, aquest tingui el mínim impacte possible. I no parlem només de les zones forestals: un incendi a Collserola posaria en risc la seguretat de moltes persones i seria un problema gravíssim.

FRANGES DE SEGURETAT

Tal com recorda Anna Sanitja, cal ser prudents sempre, ja que més del 40% dels focs són fruit de negligències. L'altre element clau en la lluita contra els incendis són les franges d'autoprotecció a les urbanitzacions. "La manera de protegir les nostres cases i les nostres vides és fent que el foc no pugui arribar a les nostres finestres. I l'única manera és desbrossant els 25 metres al voltant de la casa. Que els arbres estiguin espaiats i que no hi hagi continuïtat de capçades. Així, encara que el foc vingui amb molta intensitat, allà afluixarà. Al cap de Creus, ja hem vist que aquestes franges van funcionar molt bé. Van protegir les cases i allà els bombers hi van ancorar les seves maniobres. No pot ser que hi hagi cases on els pins toquin les teulades."

ESCRIURE UN COMENTARI

Identificar-me. Si ja sou usuari subscriptor, us heu d'identificar.

Vull ser usuari subscriptor. Per escriure un comentari cal ser usuari subscriptor.

Nota: Per aportar comentaris al web és indispensable ser usuari verificat i acceptar les **Normes de Participació**.

PUBLICAT A

LA REPÚBLICA 31-07-2021, Pàgina 30

MÉS LLEGIDES

- 1 OPINIÓ**
EL DIT POLONÈS
- 2 XAVI JIMÉNEZ**
“No podem continuar consumint com fins ara”
- 3 ALBA BALCELLS**
“Hem d’explicar més i millor el vi català”
- 4 Amarats de vi**
- 5 LA REPÚBLICA QUE BULL**
‘SOYLENT GREEN’ I ‘EL JOC DEL CALAMAR’
- 6 TRIBUNA REPUBLICANA**
EL PODER DE LA MUNTANYA
- 7 ESCALA DE GRISOS**
FEM LA VIDA MÉS FÀCIL ALS ANCIANS
- 8 PUNTS DE VISTA**
UNA ACTIVITAT EXÒTICA
- 9 Planeta guerra**